

TRANSFÜZYON MERKEZİ GÜVENLİK REHBERİ

1. **AMAÇ:** Hastanemiz bünyesinde; transfüzyon merkezi personelinin potansiyel patojenik tehlike içeren materyal ve enfeksiyöz mikroorganizmalardan korunması, kimyasal maddelere, yangına ve elektrik güvenliğinin sağlanması için çalışmalar yaparak sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışabilmeleri için gereken kuralları belirlemek.
2. **KAPSAM** : Tüm laboratuvar ve tranfüzyon merkezi
3. **KISALTMALAR**
4. **TANIMLAR**
5. **SORUMLULAR** : Üst Yönetim Tüm laboratuvar ve tranfüzyon merkezi çalışanları
6. **FAALİYET AKIŞI**

6.1 Çalışanların Uyması Gereken Kurallar

- 6.1.1 Laboratuvarında çalışma sırasında mutlaka **önlük** giyilecektir.
- 6.1.2 Kan, serum, diğer vücut sıvıları ya da potansiyel enfeksiyöz materyal ile çalışmalarda personel mutlaka **eldiven** kullanacaktır. Kullanıldıktan sonra eldivenler aseptik olarak uzaklaştırılacak ve işlem sonunda eller mutlaka **El Yıkama Talimatına** göre yıkanacaktır.
- 6.1.3 Çalışılan materyalin özelliğine göre (kan, vücut sıvısı ve potansiyel infektif materyalin sıçrama/dökülme ihtimali varsa)eldivene ek olarak diğer korunma önlemleri alınacaktır (**koruyucu gözlük, maske** vb.)
- 6.1.4 Uzun saçlar toplanmalı, ya topuz yapılmalı veya yanmaz bone içine alınmalıdır. Ayakkabılar laboratuvarında çalışmaya uygun olmalı, burnu açık ayakkabı giyilmemelidir.
- 6.1.5 Çalışma alanlarında yemek ve içmek kesinlikle yasaktır. Bu tür faaliyetler sadece teknisyen ve uzman dinlenme odasında yapılabilir.
- 6.1.6 Laboratuvarında çalışma sırasında ağızla kullanılan cihazların hiçbiri kullanılmayacaktır (pipet vb.). Laboratuvar içindeki hiçbir malzeme (kalem, silgi, etiket vb.)ağza alınmayacaktır.
- 6.1.7 Kan alma sırasında mümkün olduğunca enjektör kullanılmamalıdır. Bunun yerine holder kullanılacaktır.
- 6.1.8 Her türlü kaza ya da potansiyel infektif materyal maruziyeti EKH (enfeksiyon Kontrol Hemşiresi)'ne rapor edilecektir.
- 6.1.9 Aynı alanda başkalarının da çalıştığı düşünülerek gürültü yapılmayacak, asla şakalaşma olmayacaktır.
- 6.1.10 Çalışan personelin periyodik sağlık kontrolleri yapılacak, bulaşıcı bir hastalığı olan veya Taşıyıcı olduğu belirlenen personel çalıştırılmayacaktır.

6.2 Kimyasal Maddelere Karşı Alınması Gereken Önlemler

- 6.2.1 Çalışma bulundurulduğu takdirde kimyasal maddeler uluslararası standart uyarı sembolleriyle etiketlenmelidir.
- 6.2.2 Kimyasal maddeler zeminde olmayacak şekilde güvenli bir ortamda saklanmalıdır
- 6.2.3 Zararlı kimyasallar asla lavabolara dökülmemelidir. Bu kimyasallar önce nötralizasyona tabi tutulmalıdır, daha sonra atık şebekesine dökülmelidir.
- 6.2.4 İstenilmeyen zararlı kimyasal atıklar uygun taşıyıcılarda toplanmalıdır.
- 6.2.5 Kullanılan kimyasalın özelliklerini biliniz.
- 6.2.6 Kullanmadan önce, kullanacağınız kimyasalın doğruluğunu kontrol ediniz.
- 6.2.7 Kullanmadan önce karşılaşılabilecek tehlikeleri önceden gözden geçiriniz.

6.2.8 Gerekli çalışma prosedürüne tam uyunuz.

6.2.9 Gerekli güvenlik ekipmanını bulundurunuz.

6.2.10 Kimyasalların ve solüsyonları dikkatli kullanınız, bir yerden diğer bir yere taşınırken kırılmasını önlemek için şişeleri plastik taşıyıcılar içinde taşıyınız. Bir şişeyi hiçbir zaman boynundan tutmayınız, şişenin boyutuna bağlı olarak bir veya iki elle gövdelerinden sıkıca tutunuz.

6.2.11 Asitleri suyun içine ağır ağır ilave ederek ve yavaşça karıştırarak seyreltiniz. Konsantre asit üzerine su ilavesi kesinlikle yapmayınız.

6.2.12 Asit veya alkali solüsyonla çalışılırken koruma gözlükleri, maske ve eldiven takınız.

6.2.13 Çalışma yapılırken reaksiyona girecek maddeler bir arada kullanılmamaya çalışılmalıdır.

6.2.14 Hiçbir durumda ağızdan pipetleme yapmayınız

6.2.15 Yakıcı kimyasallarla temas eden cildi, derhal ve en az 5 dakika süreyle suyla yıkayınız. Kimyasallar göze kaçacak olursa gözünüzü, en az 15 dakika suyla yıkayınız. Yanık bölgeyi suyla iyice akıttıktan sonra, tıbbi yardıma başvurunuz

6.3 Yangına Karşı Alınması Gereken Önlemler

6.3.1 Hastanemiz yangın söndürme sistemi her katın asansör çıkışlarında yangın dolabında bulunmaktadır.

6.3.2 Yangın dolabında merkezi yangın hortumu ve yangın söndürme tüpü bulunmaktadır.

6.3.3 Yangın çıkışları her katın koridor başında bulunmaktadır.

6.3.4 Olası bir yangın durumunda duman dedektörleri yangın alarmını çalıştıracaktır. Tavanlarda bulunan siprintler devreye girip çalışmaya başlayacaktır.

6.3.5 Yangın durumunda binaya bağlı elektrik sistemi otomatik olarak kesilmiş olacaktır.

6.3.6 Olası yangın durumunda yangın dolabından yangın söndürme tüpünü alarak müdahale ediniz ve ya yangın söndürme hortumunu kullanınız.

6.3.7 Yangın hortumu çekilerek raydan kurtarılır.

6.3.8 Çalışma alanına kadar çekilen hortum alevin dip kısmına yönlendirilerek uç kısmındaki vana açılır alevler önden arkaya aşağıdan yukarıya taranarak söndürülür.

6.3.9 Yangın sırasında ortamda bulunan kimyasal maddeler ve patlama parlama alev alma potansiyeli bulunan tüm madde ve malzemeler ortamdaki uzaklaştırılmalıdır.

6.3.10 Yangın çıkmasını önlemek için laboratuvarında arızalı cihazlar prizden çekilmeli ve arıza giderildikten sonra kontrollü olarak çalıştırılmalıdır.

6.3.11 Laboratuvara ve transfüzyon merkezinde yeni kurulan elektrikli tüm ekipmanın elektriksel devrelere aşırı yüklenme oluşturup oluşturmadığı kontrol edildikten sonra çalışmaya alınmalıdır.

6.3.12 Elektrikli su ısıtıcıları kullanılmamalı ya da kullanıldıktan sonra prizden çekilerek kontrollü kullanılmalıdır.

6.4 Elektrik Güvenliğini Sağlamaya Yönelik Önlemler

6.4.1 Elektrik kabloları ve bağlantılarının olduğu her yerde elektrik çarpması veya yangın tehlikesi vardır.

6.4.2 Kısa devreye yol açacağı için elektrik hatlarının üzerine sıvı sıçratmayınız.

6.4.3 Üç kutuplu fiş yerine iki kutbu birleştirilmiş cihazlara izin verilmemelidir.

6.4.4 Uzatma kabloları mümkün olduğunca kullanılmamalıdır.

6.4.5 Elektrik kablolarındaki aşırı voltaj, yüksek direnci ölçebilen cihazlar bulundurulmalıdır.

6.4.6 Elektrikli cihazlar ve bağlantılar ıslak elle tutulmamalıdır.

6.4.7 Üzerine sıvı dökülmüş cihazlar kullanılmamalıdır.

6.4.8 Elektrikle ilgili arızalarda derhal elektrik teknisyenleri aranarak haberdar edilmeli zaman geçirilmeden sorun çözümlenmelidir.

6.4.9 Elektrik çarpmasında yaralıya dokunmadan önce elektrik devresini kesiniz, yaralıyı süpürge sapı gibi bir araçla devreden uzaklaştırınız, eğer dokunulacaksa asbest eldivenler kullanınız, solunum durduysa yeniden canlandırma işlemi için yardım çağırınız (**Mavi Kod**).

6.5 Laboratuvar Temizlik Sterilizasyon ve Dezenfeksiyon Kuralları

6.5.1 Tıbbi Atık Talimatı

6.5.1.1 Tüm hastaların kan ve vücut sıvıları biyolojik açıdan potansiyel olarak tehlikelidir.

6.5.1.2 Laboratuvarda bulunan çöp kutuları evsel atık ve tıbbi atık kutuları olarak sınıflandırılmıştır.

6.5.1.3 Tıbbi atık kapsamına, ünitelerden kaynaklanan patolojik ve patolojik olmayan enfekte, kimyasal ve farmasötik atıklar ile kesici, delici malzemeler ve sıkıştırılmış kaplar girer.

6.5.1.4 Tüm vücut sıvıları ve vücut sıvıları ile kontamine tüm materyal enfekte kabul edilir.

6.5.1.5 İdrar tüpleri kutuya atılmadan önce ayrılmış olan lavaboya boşaltılır, bol su akıtılır ve bu lavabonun gün başlangıcı ve bitiminde çamaşır suyu temizliği yapılır.

6.5.2 Tıbbi atık kutusuna atılacak materyaller:

6.5.2.1 Tüm kan alma tüpleri ve kapakları

6.5.2.2 İdrar tüpleri

6.5.2.3 Gaita kapları

6.5.2.4 Pipet uçları

6.5.2.5 Vücut sıvıları ile bulaşmış her türlü materyal

6.5.2.6 Kullanılmış eldivenler

6.5.2.7 Reaktif kapları

6.5.3 Evsel atık kutusuna atılacak materyaller:

6.5.3.1 Kağıt, kağıt havlu, yazıcı çıktıları

6.5.3.2 Her türlü yiyecek-içecek

6.5.3.3 Plastik malzemeler

6.5.3.4 Ambalaj malzemeleri

6.6 Temizlik Talimatı

6.6.1 Temizliğe ve laboratuvar düzenine mutlaka uyulmalı ve kullanılan malzemeler tekrar yerli yerine konmalıdır.

6.6.2 Laboratuvarda hijyen şartlarına uyulmalıdır. Özellikle kan ve kan ürünleri ile yapılan çalışmalarda enfeksiyon riskinin yüksek olduğu unutulmamalıdır. Derideki küçük çatlaklardan ve solunum yoluyla enfeksiyon kapmak mümkündür. Bu yüzden rutin çalışmalarda eldivenli çalışılmalıdır. Şüpheli temas durumunda eller uygun antiseptiklerle yıkanıp gerekirse bir enfeksiyon hastalıkları uzmanına danışılmalıdır.

6.6.3 Laboratuvarda önlük kullanılır.

6.6.4 Yer temizliği için deterjanlı su içine % 1 sulandırılmış % 10 'luk sodyum hipoklorit eklenir. Bu işlem günde en az dört kere uygulanır.

6.6.5 Evyenin temizliğinde daha değişik olan 1:10 sulandırılmış % 10 'luk sodyum hipoklorit kullanılır.

6.6.6 Kan alımı esnasında kan bulaşı olması durumunda temizlik personeline haber verilir. Dökülen yüzey kuru bir bez veya kağıt ile kabaca silinir. Silinen yüzeyin üstüne 1:10 sulandırılmış % 10 'luk sodyum hipoklorit eklenmiş bir pamuk veya bez konur. Zeminde > 20 dakika bekletilir.

6.6.7 Kimyasal maddeler kullanılırken eldiven giyilir. Uygun şartlarda kullanılır

6.6.8 Laboratuvar cihazlarının sıvı atık kaplarına her sabah 1:10 oranında çamaşır suyu konur. Gün sonunda bu atık kapları dökülür.

7. İLGİLİ DÖKÜMANLAR

7.1 El Yıkama Talimatı